

به نام خدا

بررسی جامعه شناختی رابطه بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی و سیاسی با پتانسیل
خشونت سیاسی
(مطالعه موردی دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز ۸۱-۸۰)

بوسیله ی:

بهنام رضائی مقدم

پایان نامه

ارائه شده به معاونت تحصیلات تکمیلی به عنوان بخشی از
فعالیت های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

۳۰ / ۵ / ۱۳۸۱

در رشته ی:

جامعه شناسی

از دانشگاه شیراز

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

ارزیا بی و تصویب شده توسط کمیته پایان نامه با درجه عالی

دکتر جلیل ایران محبوب استادیار بخش جامعه شناسی (رئیس کمیته)

دکتر سید سعید زاهد زاهدانی استادیار بخش جامعه شناسی

دکتر محمد کریم منصوریان استادیار بخش جامعه شناسی

۴۲۲۰۴
خردادماه ۱۳۸۱

۴۲۲۰۴

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران
تعمیرات

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم که در طول زندگی یاری دهنده من بوده اند

و

کلیه معلمانی که مرا در راه کسب علم یاری رسانده اند

۳۰۲۰۴

سپاسگزاری

بدینوسیله از مقام شامخ اساتید بزرگوار جناب آقای دکتر ایران محبوب، دکتر زاهد، دکتر منصوریان، که مرا در انجام این تحقیق یاری رسانده اند کمال تشکر را دارم، همچنین از دوستان عزیزم آقایان ، شریفی، جعفری، محمدپور، طیبی نیا، بهرامی، مهجوریان، قدرتی، ملتفت، برشد، عزیزیان، رضانی، هواسی، شوشتری، منصورزاده و آقای فرزین و ایت کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

بررسی جامعه شناختی رابطه بین پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی با پتانسیل

خشونت سیاسی

(مطالعه موردی دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز)

بوسیله ی:

بهنام رضائی مقدم

هدف از این تحقیق بررسی این موضوع می باشد که آیا پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی میتواند در تبیین خشونت سیاسی موثر باشد. همچنین این تحقیق به دنبال یافتن متغیرهای تأثیر گذار پایگاه اجتماعی- اقتصادی و سیاسی بر پتانسیل خشونت سیاسی می باشد. اطلاعات مورد نیاز از ۲۵۰ نفر از دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز بوسیله پرسشنامه گردآوری شد، پس از گردآوری اطلاعات و داده پردازی این اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS، داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در مرحله اول با استفاده از امار توصیفی به توزیع فراوانی متغیرها در نمونه آماری پرداخته شده است. امار توصیفی نشان میدهد که افراد مورد مطالعه از نظر سنی اکثراً بین ۲۰-۲۵ سال قرار دارند، از نظر جنس نیز افراد تقریباً برابر توزیع شده اند. از نظر پایگاه اجتماعی- اقتصادی و سیاسی اکثریت افراد در حد متوسط بوده اند، میزان درآمد در حد متوسط، از نظر وابستگی حزبی نمونه آماری وابستگی کمی داشتند، از نظر تحصیلات پدر و مادر در حد متوسطه بودند، افراد مورد مطالعه از نظر تحصیلات در حد کارشناسی بودند، از نظر محل سکونت تعداد شهر نشینان با روستا نشینان برابر بوده است.

در مرحله بعد با استفاده از امار استنباطی در تبیین پتانسیل خشونت سیاسی، مهمترین متغیر هایی که از پایگاه اقتصادی-اجتماعی و سیاسی در وقوع خشونت سیاسی موثرند، پابندی به اعتقادات مذهبی، میزان وابستگی حزبی، رشته تحصیلی، نوع جنس می باشد. متغیرهایی چون شغل پدر، شغل فرد، سن، میزان درآمد، تحصیلات پدر و مادر، محل سکونت در تبیین خشونت سیاسی چندان تعیین کننده نبودند.

در مدل نظری تحقیق متغیر واسطه ای، نارضایتی، بطور مستقیم در پتانسیل خشونت سیاسی موثر بوده است، همچنین این متغیر بعنوان متغیر واسطه در تبیین خشونت سیاسی موثر بوده است. بطور کلی پایگاه اقتصادی-اجتماعی و سیاسی یک عامل موثر در پتانسیل خشونت سیاسی می باشد، این مطلب با استفاده از تکنیک تحلیل مسیر در این تحقیق نشان داده شده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۲-۱- موضوع و اهمیت آن
۴	۳-۱- اهداف تحقیق
۵	فصل دوم: مروری بر تحقیقات پیشین
۵	۱-۲- تحقیقات داخلی
۶	۲-۲- تحقیقات خارجی
۷	۳-۲- نقد مطالعات پیشین
۸	فصل سوم: زمینه های نظری تحقیق
۸	۱-۳- مقدمه
۸	۲-۳- تئوریهای قشربندی اجتماعی
۸	۱-۲-۳- مکتب تضاد
۱۱	۲-۲-۳- نئو مارکسیستها
۱۳	۳-۲-۳- مکتب ساختی-کارکردی
۱۵	۴-۲-۳- مکتب تفهیمی و تفسیری
۱۵	۵-۲-۳- ارزیابی دیدگاههای مربوط به قشربندی اجتماعی
۱۶	۳-۳- دیدگاه اسلام نسبت به قشربندی اجتماعی
۱۹	۴-۳- دیدگاههای مربوط به خشونت سیاسی
۲۰	۱-۴-۳- دیدگاه روانکاوی (روانشناسی اجتماعی)
۲۱	۲-۴-۳- دیدگاه جامعه شناسی
۲۲	۱-۲-۴-۳- دیدگاه کارکرد گرائی
۲۸	۲-۲-۴-۳- دیدگاه تفهیمی و تفسیری
۲۹	۳-۲-۴-۳- دیدگاه تضاد
۳۰	۴-۲-۴-۳- دیدگاه ساختاری و خرده فرهنگ انحرافی

۳۲	۳-۵- ارزیابی دیدگاه‌های مربوط به خشونت سیاسی
۳۵	فصل چهارم: روش تحقیق
۳۵	۴-۱- چارچوب نظری تحقیق
۳۵	۴-۱-۱- دیدگاه ساخت یابی
۳۷	۴-۱-۲- دیدگاه محرومیت نسبی
۳۹	۴-۱-۳- دیدگاه نارضایتی
۴۰	۴-۱-۴- تئوری جامعه توده وار
۴۴	۴-۲- مدل نظری تحقیق
۴۵	۴-۳- فرضیات تحقیق
۴۷	۴-۴- تعریف شاخصها و مفاهیم
۴۹	۴-۵- تکنیک جمع اوری اطلاعات
۴۹	۴-۶- جامعه آماری و واحد مطالعه
۴۹	۴-۷- روش نمونه گیری و تعداد نمونه
۵۰	۴-۸- روش تجزیه و تحلیل داده ها
۵۵	فصل پنجم: تجزیه و تحلیل داده ها
۵۲	۵-۱- امار توصیفی
۵۲	۵-۱-۱- نارضایتی بر اساس شغل پدر
۵۳	۵-۱-۲- نارضایتی بر اساس شغل فرد
۵۴	۵-۱-۳- نارضایتی بر اساس میزان اعتقاد افراد
۵۵	۵-۱-۴- نارضایتی بر اساس میزان درآمد
۵۶	۵-۱-۵- نارضایتی بر اساس مقطع تحصیلی افراد
۵۷	۵-۱-۶- نارضایتی بر اساس محل سکونت
۵۸	۵-۱-۷- نارضایتی بر اساس میزان تحصیلات مادر
۵۹	۵-۱-۸- نارضایتی بر اساس میزان وابستگی حزبی
۶۰	۵-۱-۹- نارضایتی بر اساس میزان تحصیلات پدر
۶۱	۵-۱-۱۰- نارضایتی بر اساس جنس
۶۲	۵-۱-۱۱- نارضایتی بر اساس سن

۶۳	۱۲-۱-۵- نارضایتی بر اساس رشته تحصیلی
۶۴	۱۳-۱-۵- نارضایتی بر اساس پتانسیل خشونت سیاسی
۶۵	۱۴-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس محل سکونت
۶۶	۱۵-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان اعتقاد افراد
۶۷	۱۶-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان وابستگی حزبی
۶۸	۱۷-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس شغل افراد
۶۹	۱۸-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان درآمد
۷۰	۱۹-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان تحصیلات مادر
۷۱	۲۰-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان تحصیلات فرد
۷۲	۲۱-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان تحصیلات پدر
۷۴	۲۲-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس شغل پدر
۷۵	۲۳-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس جنس
۷۶	۲۴-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس سن
۷۷	۲۵-۱-۵- پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس رشته تحصیلی
۷۹	۲-۵- امار استنباطی
۷۹	۱-۲-۵- بررسی فرضیه اول
۸۰	۲-۲-۵- بررسی فرضیه دوم
۸۱	۳-۲-۵- بررسی فرضیه سوم
۸۲	۴-۲-۵- بررسی فرضیه چهارم
۸۲	۵-۲-۵- بررسی فرضیه پنجم
۸۳	۶-۲-۵- بررسی فرضیه ششم
۸۴	۷-۲-۵- بررسی فرضیه هفتم
۸۵	۸-۲-۵- بررسی فرضیه هشتم
۸۶	۹-۲-۵- بررسی فرضیه نهم
۸۷	۱۰-۲-۵- بررسی فرضیه دهم
۸۷	۱۱-۲-۵- بررسی فرضیه یازدهم
۸۸	۱۲-۲-۵- بررسی فرضیه دوازدهم
۸۹	۱۳-۲-۵- بررسی فرضیه سیزدهم

۸۹	۵-۲-۱۴- بررسی فرضیه چهاردهم
۹۰	۵-۲-۱۵- بررسی فرضیه پانزدهم
۹۱	۵-۲-۱۶- بررسی فرضیه شانزدهم
۹۱	۵-۲-۱۷- بررسی فرضیه هفدهم
۹۲	۵-۲-۱۸- بررسی فرضیه هیجدهم
۹۳	۵-۲-۱۹- بررسی فرضیه نوزدهم
۹۳	۵-۲-۲۰- بررسی فرضیه بیستم
۹۴	۵-۲-۲۱- بررسی فرضیه بیست و یکم
۹۵	۵-۲-۲۲- بررسی فرضیه بیست و دوم
۹۶	۵-۲-۲۳- بررسی فرضیه بیست و سوم
۹۶	۵-۲-۲۴- بررسی فرضیه بیست و چهارم
۹۷	۵-۲-۲۵- بررسی فرضیه بیست و پنجم
۹۸	۵-۲-۲۶- تحلیل مسیر
۱۰۲	فصل ششم: نتیجه گیری
۱۰۲	۶-۱- نتیجه گیری
۱۰۵	۶-۲- پیشنهادات و محدودیتهای تحقیق
۱۰۶	۶-۳- کار برد
۱۰۷	منابع و مأخذ
	ضمائم

فهرست جداول

صفحه	عنوان جداول
۵۱	جدول ۱-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس شغل پدر
۵۲	جدول ۲-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس شغل فرد
۵۳	جدول ۳-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس میزان اعتقاد افراد
۵۴	جدول ۴-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس میزان درآمد
۵۵	جدول ۵-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس مقطع تحصیلی افراد
۵۶	جدول ۶-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس محل سکونت
۵۷	جدول ۷-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس تحصیلات مادر
۵۸	جدول ۸-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس وابستگی حزبی
۵۹	جدول ۹-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس تحصیلات پدر
۶۱	جدول ۱۰-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس جنس
۶۲	جدول ۱۱-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس سن
۶۳	جدول ۱۲-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس رشته تحصیلی
۶۵	جدول ۱۳-۱- توزیع فراوانی نارضایتی بر اساس خشونت سیاسی
۶۶	جدول ۱۴-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس محل سکونت
۶۷	جدول ۱۵-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان اعتقاد
۶۸	جدول ۱۶-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس وابستگی حزبی
۶۹	جدول ۱۷-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس شغل فرد
۷۰	جدول ۱۸-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس میزان درآمد
۷۱	جدول ۱۹-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس تحصیلات مادر
۷۳	جدول ۲۰-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس مقطع تحصیلی
۷۴	جدول ۲۱-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس تحصیلات پدر
۷۶	جدول ۲۲-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس شغل پدر
۷۷	جدول ۲۳-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس جنس
۷۸	جدول ۲۴-۱- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس سن

- جدول ۱-۲۵- توزیع فراوانی پتانسیل خشونت سیاسی بر اساس رشته تحصیلی ۷۹
- جدول ۲-۱- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب شغل پدر ۸۱
- جدول ۲-۲- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب شغل فرد ۸۲
- جدول ۲-۳- همبستگی بین میزان اعتقاد افراد با نارضایتی ۸۳
- جدول ۲-۴- همبستگی بین میزان درآمد با نارضایتی ۸۴
- جدول ۲-۵- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب مقطع تحصیلی فرد ۸۵
- جدول ۲-۶- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب محل سکونت ۸۵
- جدول ۲-۷- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب میزان تحصیلات مادر ۸۶
- جدول ۲-۸- همبستگی بین وابستگی حزبی با نارضایتی ۸۷
- جدول ۲-۹- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب میزان تحصیلات پدر ۸۸
- جدول ۲-۱۰- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب جنس ۸۹
- جدول ۲-۱۱- همبستگی بین سن با نارضایتی ۸۹
- جدول ۲-۱۲- تفاوت میانگین نارضایتی بر حسب رشته تحصیلی ۹۰
- جدول ۲-۱۳- همبستگی بین پتانسیل خشونت سیاسی با نارضایتی ۹۱
- جدول ۲-۱۴- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب محل سکونت ۹۲
- جدول ۲-۱۵- همبستگی بین میزان اعتقاد با پتانسیل خشونت سیاسی ۹۳
- جدول ۲-۱۶- همبستگی بین وابستگی حزبی با پتانسیل خشونت سیاسی ۹۴
- جدول ۲-۱۷- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب شغل فرد ۹۵
- جدول ۲-۱۸- همبستگی بین میزان درآمد با پتانسیل خشونت سیاسی ۹۶
- جدول ۲-۱۹- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب تحصیلات مادر ۹۷
- جدول ۲-۲۰- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب مقطع تحصیلی فرد ۹۸
- جدول ۲-۲۱- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب میزان تحصیلات پدر ۹۹
- جدول ۲-۲۲- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب شغل فرد ۱۰۰
- جدول ۲-۲۳- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب جنس ۱۰۱
- جدول ۲-۲۴- همبستگی بین سن با پتانسیل خشونت سیاسی ۱۰۲
- جدول ۲-۲۵- تفاوت میانگین پتانسیل خشونت سیاسی بر حسب رشته تحصیلی ۱۰۳
- جدول ۲-۲۶- نمودار مسیر حرکت پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی برای پتانسیل خشونت سیاسی ۱۰۴
- جدول ۲-۲۷- نمودار مسیر حرکت پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی برای پتانسیل خشونت سیاسی ۱۰۶

فصل اول

کلیات

۱-۱- مقدمه

اصولاً "جامعه نیز مانند سایر سیستم‌های باز و تطابقی در طول زندگی و حیات خود در پاره‌ای از اوقات دچار تنش یا تنشهایی می‌گردد. این تنشها دارای شدت متفاوتی هستند. تنشهای ایجاد شده می‌تواند از ورود متغیرهای نا مطلوب از محیط بیرونی به داخل سیستم اجتماعی گرفته (مانند جنگها، سیاستهای اقتصادی همسایگان قدرتمندو...) تا وجود متغیرهای نا مطلوب در داخل نظام اجتماعی که در نهایت کارکردهای اساسی جامعه را مورد تهدید قرار دهد (از قبیل: رشد شدید جمعیت، رکود اقتصادی، تغییر رژیم سیاسی،...) ایجاد شود.

تنشهای ایجاد شده در هر دوره نشان از عدم همخوانی بین اهداف گروههای مختلف در جامعه دارد. بدین معنی که هر گروهی برای رسیدن به اهداف خود یک دسته ارزشها و روشهایی را مطرح می‌کند که ممکن است با دیگر گروهها همخوان نباشد. بنابراین در صورت نپذیرفتن ارزشها و اهداف گروههای مخالف تنشهایی صورت میگیرد، در چنین شرایطی نمودهایی از رفتارهای جمعی در جامعه شکل می‌گیرد.

" نهادها، اشخاص و سیاستهای فرمانروایان در طی تاریخ زندگی سازمان یافته سیاسی، الهام بخش قهر خشونت آمیز رعایای اسمی آنها بوده است. یک زمینه پژوهشی درباره تاریخ دولتها و امپراتوریهای اروپا در طول ۲۴ قرن نشان می‌دهد که آنها پس از هر سال نا آرا می‌خشونت آمیز، تنها چهار سال مسالمت آمیز را پشت سر گذاشته اند" (گر، ۱۳۷۷: ۲۳).

با توجه به این امر که در هر جامعه امکان عدم هم‌نوایی ارزشی و روشی بین گروه‌های مختلف در یک جامعه وجود دارد، پس در جامعه امکان وقوع رفتار جمعی که موافق با اهداف اجتماعی نباشد نیز وجود دارد.

" در بین سالهای ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۸ اشکالی از منازعه خشونت آمیز داخلی در ۱۱۴ مورد از ۱۱۲ مورد از ملل مستعمرات بزرگتر جهان اتفاق افتاده است که اکثر اقدامات خشونت آمیز گروهی تأثیرات غیر قابل اغماضی بر زندگی سیاسی گذاشته اند، اما برخی از آنها شدیداً زندگی انسان را ویران و نهادهای سیاسی را فرسوده کرده اند" (گر، ۱۳۷۷: ۲۴).

در ایران نیز در دهه اخیر شاهد رفتارهای سیاسی خشونت آمیزی بوده ایم که در اثر نارضایتی گروهی بوجود آمده است، که چنین اعمالی در هر کشوری امکان وقوع دارد. در سال ۱۳۷۵ شاهد درگیری‌هایی در استان کردستان، در سال ۱۳۷۶ درگیری بین دولت و مردم در شهر قزوین بوجود آمد، در سال ۱۳۸۰ شورش در شهر سبزه وار به وقوع پیوست، که این درگیری‌های داخلی در دهه قبلی کمتر بوده است.

در کشور ایران بدلیل وجود یک سری مشخصه‌ها خشونت سیاسی می باید به عنوان یک بحث اساسی مطرح شود، این مشخصه‌ها عبارت اند:

- ۱- وجود یک پیشینه تاریخی قدرتمدار دولتی است.
 - ۲- گذاری است که در آن از سنت به مدرنیته در جریان است.
 - ۳- قرار داشتن ایران در فرایند یک انقلاب بزرگ اجتماعی که در انتهای دهه هفتاد میلادی رخ داد.
 - ۴- وجود قومیت‌های گوناگون
 - ۵- قرار گرفتن ایران در یک محیط بین المللی بحرانی، بر تعارض و خشونت امیز (فکوهی، ۱۳۷۸: ۱۶-۱۰).
- پس ورود به بحث خشونت سیاسی و شکل گیری رفتار جمعی در ایران با توجه به دلایل ذکر شده میتواند مهم و قابل طرح باشد.

۱-۲- موضوع و اهمیت آن:

موضوع مورد مطالعه در این تحقیق بررسی رابطه بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی و سیاسی با پتانسیل خشونت سیاسی می باشد. در این مطالعه با دو متغیر سروکار داریم، در یک

طرف پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی افراد و در طرف دیگر پتانسیل خشونت سیاسی قرار دارد.

پایگاه اقتصادی - اجتماعی و سیاسی بیانگر جایگاه فرد در جامعه و میزان اعتبار او می باشد. "خشونت سیاسی را نیز میتوان گونه ای از خشونت تعریف کرد که موضوع آن بر سر قدرت سیاسی باشد، چه بر سر دستیابی به قدرت، چه بر سر اعتراض و نابودی یک قدرت و چه بر سر حفظ و تداوم بخشیدن به یک قدرت موجود باشد" (فکوهی، ۱۳۷۸: ۳). در این مطالعه خشونت سیاسی "به تمامی حرکات جمعی اطلاق می شود که در درون یک اجتماعی سیاسی علیه رژیم سیاسی و بازیگران آن، شامل گروههای سیاسی رقیب و صاحبان مناصب یا سیاستهای آن، صورت می گیرد" (گر، ۱۳۷۷: ۲۴) اطلاق می شود.

بطور کلی موضوع تحقیق با این سؤال روشن می شود که پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی، چه رابطه با پتانسیل خشونت سیاسی افراد دارد. تکیه اصلی بر موضوع خشونت سیاسی در خاص ترین اشکال آن یعنی "پدیده هایی نظیر جنگ، انقلاب، شورشها، تنشهای اجتماعی، سرکوب و ترور... می باشد" (فکوهی، ۱۳۷۸: ۴). در این تحقیق بیشتر هدف شورشها و طغیانها می باشد که پتانسیل چنین حرکتهایی در بین دانشجویان مورد بررسی قرار گیرد.

موضوع تحقیق از این نظر اهمیت دارد که در یابیم دانشجویان بعنوان یک گروه آیا موافق با اهداف سیاسی دولت در جامعه هستند یا خیر؟ همچنین از نظر پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی مشخص میشود که چه افرادی پتانسیل خشونت سیاسی دارند، که این امر میتواند دولت را در سیاستگذاری در موسسات سیاسی موجود در دانشگاههای کشور کمک کند.

اهمیت دیگر موضوع مشخص کردن متغیرهای مهم در پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی است که می تواند در پتانسیل خشونت سیاسی موثر باشند. با شناخت نسبت به این امر می توان با طرح برنامه هایی در کاهش چنین اعمال جمعی اقدام نمود.

همچنین از نظر زمانی این تحقیق در زمان مناسب انجام می شود، چون در چند سال اخیر ما شاهد چندین شورش در استانهای مختلف بوده ایم. می توان گفت شرایط لازم برای انجام چنین شورشهایی در هر جای کشور امکان دارد و از لحاظ زمانی نیز این تحقیق اهمیت دارد. از لحاظ اینکه این تحقیق در جامعه آماری انجام می شود که جمعیت از لحاظ آگاهی در سطح نسبتاً بالایی قرار دارند و حرکت این قشر بعنوان یک گروه پیشرو و هدایت کننده برای رفتار جمعی در جامعه میتواند مهم باشد.

۱-۳- اهداف تحقیق:

هر تحقیقی که انجام می شود دارای هدف یا اهدافی است که محقق آن را دنبال میکند، بعبارتی از همان آغاز کار که با انتخاب موضوع شروع میشود، اهدافی مورد نظر میباشد. در این تحقیق هدف اصلی بررسی تأثیر پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی افراد در شکل گیری خشونت سیاسی میباشد، در راستای این هدف سوالات زیر را می توان بعنوان اهداف جزئی مطالعه مطرح کرد:

- ۱- آیا پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی میتواند پتانسیل خشونت سیاسی را تبیین کند؟
- ۲- دانشجویان بعنوان یک گروه مرجع از چه پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی دارای پتانسیل خشونت سیاسی هستند؟
- ۳- متغیرهای اصلی موثر پایگاه اقتصادی- اجتماعی و سیاسی در پتانسیل خشونت سیاسی کدامند؟
- ۴- تا چه اندازه دانشجویان مورد بررسی پتانسیل خشونت سیاسی بصورت شورش را دارند؟
- ۵- تا چه اندازه متغیر نارضایتی بعنوان متغیر واسطه می تواند تبیین کننده پتانسیل خشونت سیاسی باشد؟